

NACIONALNA OBUKA

“PLANIRANJE JAVNOG BUDŽETA ZA INTEGRACIJU ROMA I EGIPĆANA”

Dr doc. Milenka – Mila Jezdimirović

**Konsultant na Projektu Svetske banke za analitiku podataka i budžetiranje Poglavlja 23 u Ministarstvu pravde
Republike Srbije**

Sutomore, 3-4. jula.2017. godine

DVODNEVNI SEMINAR – PROGRAM

Prvi dan:

- 1. *Sesija* : Pravni aspekti u budžetiranju**
- 2. *Sesija*: Ključni razlozi za prioritet budžetiranja integracije Roma**
- 3. *Sesija*: Primer budžetiranja jedne aktivnosti**

Drugi dan:

- 4. *Sesija*: Nacionalni regulatorni okvir**
- 5. *Sesija*: Jedinствена metodologija budžetiranja - kvalitativni aspekt**
- 6. *Sesija* :Jedinствена metodologija budžetiranja - finansijski aspekt**
- 7. *Sesija*: Proces budžetiranja, sprovođenja i praćenja**

DVODNEVNI SEMINAR – PROGRAM

Prvi dan:

1. Sesija : Pravni aspekti u budžetiranju

- Pravni aspekti u budžetiranju strateških dokumenata u pregovaračkim poglavljima zemlje kandidata
- Međunarodni regulatorni okvir za finansiranje funkcija država (*COFOG* и *GFC* klasifikacija)
- Specifičnosti akcionih planova za uključivanje Roma

2. Sesija: Ključni razlozi za prioritet budžetiranja integracije Roma

- Dvosmerna multiplikacija korisnih efekata na budžet (smanjenje rashoda i povećanje prihoda budžeta)
- Eksterne mogućnosti finansiranja
- Proces pristupanja Evropskoj uniji
- Obaveze prema ratifikovanim međunarodnim standardima za ljudska prava

3. Sesija: Primer budžetiranja jedne aktivnosti

- Diskusija o primeru i zapažanja učesnika

DVODNEVNI SEMINAR – PROGRAM

4. Sesija: Nacionalni regulatorni okvir

- Primena propisa o budžetskom sistemu i identifikacija pravnog osnova za finansiranje funkcija u oblasti pregovaračkih poglavlja i pratećih strateških dokumenata
- Sadašnje stanje i mogućnosti prilagođavanja okvira
- Regionalne perspektive za budžetiranje obazrivo prema integraciji Roma

5. Sesija: Jedinstvena metodologija budžetiranja - kvalitativni aspekt

- Jedinstvena metodologija za opis i iskazivanje kvalitativnih elemenata za budžetiranje strateških, akcionih, projektnih i regulatornih dokumenata, kao i primeri
- Vežba budžetiranja za učesnike u grupama

6. Sesija: Jedinstvena metodologija budžetiranja – finansijski aspekt

- Finansijski aspekt jedinstvene metodologije budžetiranja – procena i iskazivanje finansijskih efekata strateških, akcionih, projektnih i regulatornih dokumenata, kao i praktična primena
- Diskusija i zapažanja prema primeru prethodne vežbe

7. Sesija: Proces budžetiranja, sprovođenja i praćenja

- Proces budžetiranja i usklađivanja iznosa iz akcionih planova sa godišnjim budžetima zemlje kandidata
- (Ministarsvo finansija) i primeri
- Sprovođenje i praćenje akcionih planova u delu koji se odnosi na izveštavanje o trošenju javnih sredstava i sredstava Evropske unije Zaključci i zatvaranje obuke
- Zaključci i zatvaranje obuke

UMESTO UVODA

NEKOLIKO ŽIVOTNIH ISKUSTVENIH
ZAPAŽANJA ...

„RADITE NAJPRE NAJVAŽNIJE STVARI I RADITE POSLOVE, JEDAN PO JEDAN”

Peter Drucker

INTEGRITET SISTEMA U SVAKOM RADU – pet zapovesti:

- 1. Disciplina - red u primeni procedura (propisa)**
- 2. Struka - znanje, iskustvo**
- 3. Odgovornost za postupanje i jasne poruke o posledicama u slučaju neodgovornog postupanja**
- 4. Polaganje računa o odgovornosti po datim ovlašćenjima i**
- 5. Upravljanje:**
  - a) poslovima,*
  - b) ljudima i*
  - v) novcem*

***ZNANJE NIJE, ZNANJE ZNATI,
VEĆ JE ZNANJE, ZNANJE DATI***

**FAZE U PROCESU
PRIDRUŽIVANJA
EU:**

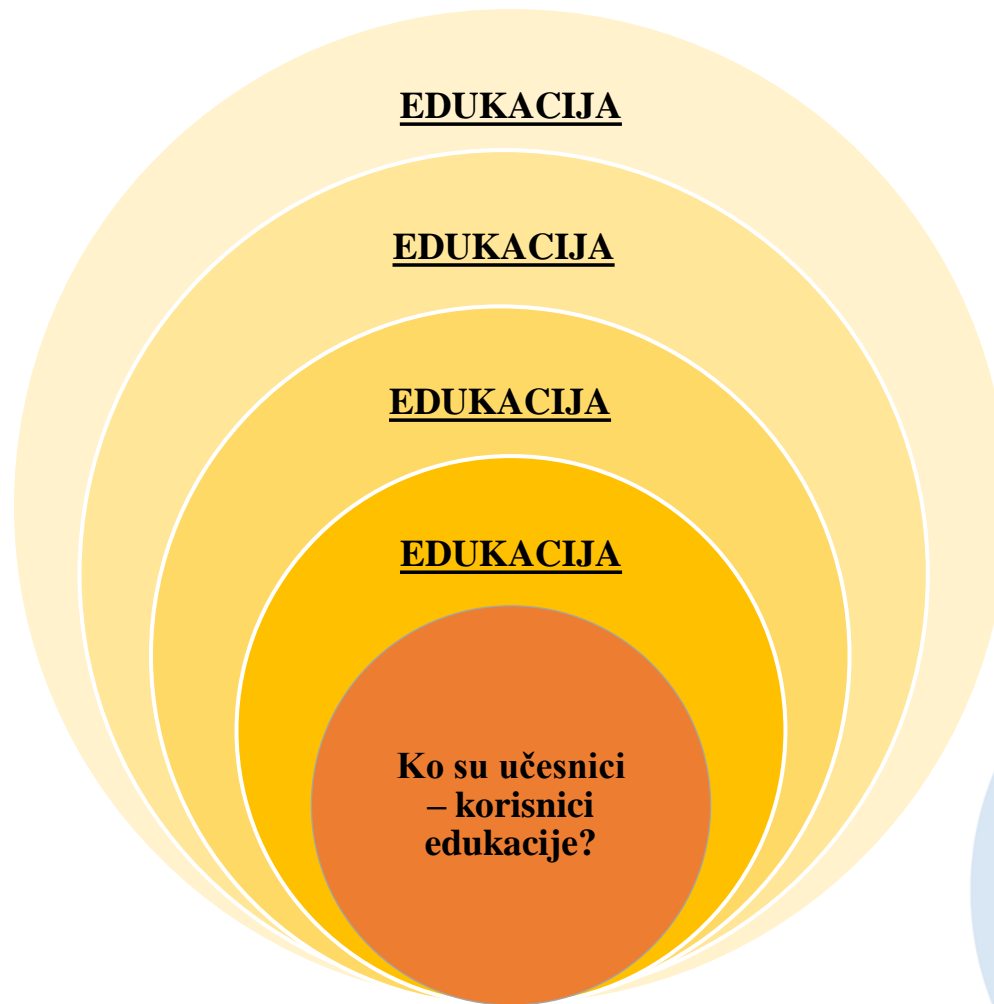
**1. FAZA
USKLAĐIVANJA
PRAVNOG OKVIRA
SA PROPISIMA EU**

***MEĐUFAZA –
NEOPHODNA I
VAŽNA .....
KOJA (?)***

**2. FAZA
IMPLEMENTACIJE
USKLAĐENOG
PRAVNOG OKVIRA**

MEĐUFAZA – NEOPHODNA I VAŽNA JE:

UČESNICI - KORISNICI:

Šta je državni budžet?

Akt sa mnogo brojki, koji malo ko razume, to znaju samo stručnjaci... Ima li ohrabrenja, pomažu li saveti...

NAJČEŠĆI ODGOVORI:

- Budžet je posebna materija
- Imam dosta problema sa svojim budžetom
- Imam mnogo prećih pitanja
- Rešavam probleme po intuiciji
- Ne želim da gubim vreme i pare
- Šta mi vredi da se upoznajem kad neću raditi u budžetu
- Ja nisam bogat, ni kockar
- Strah me je da ću napraviti greške
- Nedostaju mi znanja i veštine, itd...

Da li je baš tako...?

SVE REŠAVA EDUKACIJA...

Budžet je posebna materija	To je izlog svake, pa i naše države
Imam dosta problema sa svojim budžetom	Državni budžet nije tuđ budžet, nego je i moj budžet
Imam mnogo prećih pitanja	Ja punim budžet države svakog dana i to je pitanje koje me zanima
Rešavam probleme po intuiciji	Hoću da učestvujem koliko mogu, jer verujem da ću doprineti boljitku
Ne želim da gubim vreme i pare	To je ušteda i vremena i para
Šta mi vredi da se upoznajem kad neću raditi u budžetu	Ja svakog dana radim na poslovima koji utiču na budžet države
Ja nisam bogat, ni kockar	Ja hoću da doprinosim boljem stanju u državnom budžetu, jer time doprinosim i svom budžetu
Strah me je da ću napraviti greške	To je otklanjanje straha i upravljanje greškama
Nedostaju mi znanja i veštine	To je samo pomoć u otkrivanju urođenih budžetskih veština koje su u vama

Šta je budžetiranje?

- **Tamni vilajet?!**
- **Nepotrebni izgovori...**

Šta je budžetiranje?... rešenja su tu oko nas...

Budžetiranje je za bogate - Budućnost je isuviše neizvesna	To je siguran put u izvesnost
Samo da preživim danas	To nije preživljavanje za jedan dan, već dugoročna izvesnost i stabilnost
Imam mnogo prećih pitanja	To je pitanje, pre svih pitanja – rešenje za mnoge probleme
Rešavam probleme po intuiciji	To je plansko sprečavanje i smanjenje problema, bez intuicije, koja je osećaj, a ne rešenje
Ne želim da gubim vreme i pare	To je ušteda i vremena i para – to je hod po armiranom betonu, a ne po truloj dasci
Šta mi vredi planiranje bez para	To je upravo stvaranje para – beg od siromaštva
Ja nisam bogat, ni kockar	Bogatima i kockarima ne trebaju budžeti
Strah me je da ću napraviti greške	To je otklanjanje straha, upravljanje greškama i njihovim posledicama
Nedostaju mi znanja i veštine	<u>Znanje</u> je svetionik u otkrivanju urođenih veština za budžetiranje koje su u vama

Šta je budžetiranje? TO JE ZNANJE I SAMO ZNANJE

To je urođeni i skriveni instikt za opstanak: POJEDINCA, PORODICE, DRŽAVE.

To je sastavni deo svakodnevnih aktivnosti u životu pojedinca i funkcionisanju države

To je svetionik koji usmerava aktivnosti pojedinca i države (svakodnevno i na višegodišnjem nivou)

To je siguran put ka bogaćenju

To je proces (ima svoja pravila i faze)

To je moćno oružje u životu i rukovođenju (posebno važan za menadžment U SVIM OBLASTIMA POSLOVANJA)

To je pisani dokument - budžet koji sadrži novčane iznose i cifarske oznake

To je kombinacija alatki iz prava, ekonomije i IT – znanja iz ovih oblasti

To je sistemska štednja i korist

Budžetiranje nije Biblija, ali obezbeđuje zavođenje reda u novčaniku, porodici, državi...

Budžetiranje

Budžetiranje bez metodologije (pravila) – „lutanje u magli”

ZAŠTO METODOLOGIJA ...?

UMESTO UVODA

- **Proces pristupanja države kandidata omogućava da država nakon prijema u EU bude:**

A) NETO PRIMALAC
IZ BUDŽETA EU

B) NETO DAVALAC
(KONTRIBUTOR) BUDŽETU EU

Generalna je ocena u institucijama EU:

U zemljama kandidatima često problem nije – nedostatak novca, već najčešće pristup do novca i nedostatak kapaciteta država za njegovu apsorpciju

(Rumunija povukla svega 26%, a Bugarska oko 40% novca namenjenog za ove zemlje)

UMESTO UVODA

SITUACIJA A) ili B):

- **Stručni nivo administrativnog kapaciteta države za apsorpciju sredstava iz fondova EU podrazumeva:**
- Sposobnost da na pouzdan i propisan način obavlja delatnosti u vezi sa određivanjem i stavljanjem na raspolaganje finansijskog doprinosa države članice budžetu EU i
- Sposobnost da na pouzdan i propisan način obavlja delatnosti u vezi sa **određivanjem i prijemom sredstava iz budžeta EU**
- Očekuje se da će Crna Gora biti “NETO PRIMALAC”, odnosno da će više primati iz budžeta EU, nego što će davati kao kontributor budžetu EU

1. Sesija : Pravni aspekti u budžetiranju

1. Sesija : Pravni aspekti u budžetiranju

- Pravni aspekti u budžetiranju strateških dokumenata u pregovaračkim poglavljima zemlje kandidata
- Međunarodni regulatorni okvir za finansiranje funkcija država (*COFOG* и *GFC* klasifikacija)
- Specifičnosti akcionih planova za uključivanje Roma

Pravni aspekti u budžetiranju strateških dokumenata u pregovaračkim poglavljima zemlje kandidata

Država kandidat treba da razmotri svoje nacionalno zakonodavstvo (zabrane, ograničenja) i stvaranje mogućnosti za preduzimanje pozitivnih aktivnosti koje sadrže adekvatno finansiranje kroz nacionalne vlade ili sredstva EU

- **Evropske institucije izuzetan značaj daju proceni troškova aktivnosti predviđenih svakim akcionim planom – finansijski aspekt veoma bitan i o njemu se najviše vodi računa u toku razmatranja i usvajanja akcionih planova**
- **Zemlja kandidat za pristupanje EU preuzima određene obaveze, u okviru relevantnih pregovaračkih poglavlja**

Pravni aspekti u budžetiranju strateških dokumenata u pregovaračkim poglavljima zemlje kandidata

- **Zakonodavstvo ostaje glavni pokretač pozitivnih akcija u EU**
- **Neusklađeni pravni okviri o pozitivnoj akciji u nekim zemljama stvaraju ozbiljne prepreke za sprovođenje pozitivne aktivnosti**
  - **U nekim zemljama postoje teškoće u obezbeđivanju uslova da se zakonodavni okvir dosledno primenjuje u praksi**

Pravni aspekti u budžetiranju strateških dokumenata u pregovaračkim poglavljima zemlje kandidata

Nedostatak resursa (ljudskih, finansijskih i vremena) je najčešće pominjana barijera za pozitivne akcije, posebno u nekim zemljama kandidatima

Nedostatak višeg menadžmenta, kontinuirana podrška i predanost još uvek su glavna prepreka za uspešnu i potpunu pozitivnu akciju

Međunarodni regulatorni okvir za finansiranje funkcija država (*COFOG* i *GFC* klasifikacija)

- **U periodu 2014.-2020. godine državama članicama stavlja se na raspolaganje 343 milijarde € iz strukturnih i kohezionih fondova, a**
- **Najmanje 80 milijardi € je planirano za ulaganje u ljudski kapital, zapošljavanje i socijalnu inkluziju kroz Evropski socijalni fond**

Međunarodni regulatorni okvir za finansiranje funkcija država (*COFOG* и *GFC* klasifikacija)

- **Finansijski instrumenti – strukturni i pretpristupni fondovi se stavljaju na raspolaganje zemljama kandidatima**
- **EU nastoji da pomogne da se reše sistemski uzroci nejednakosti u zemljama kandidatima kako bi se pripremile za članstvo u EU**
- **Sredstva daju poreski obveznici EU - rigorozan režim u pogledu poštovanja pravila i kod odobravanja i korišćenja tih sredstava**

Međunarodni regulatorni okvir za finansiranje funkcija država (*COFOG* и *GFC* klasifikacija)

- Evropske institucije izuzetan značaj daju proceni troškova aktivnosti predviđenih svakim akcionim planom – finansijski aspekt veoma bitan i o njemu se najviše vodi računa u toku razmatranja i usvajanja akcionih planova
- Zemlja kandidat za pristupanje EU preuzima određene obaveze, u okviru relevantnih pregovaračkih poglavlja

Deset integrisanih smernica strategije Evropa 2020

1. Obezbeđivanje kvaliteta i održivosti javnih finansija

6. Poboljšanje poslovnog potrošačkog okruženja i modernizacija industrijske baze

2. Rešavanje makroekonomskih debalansa

7. Povećanje participacije –učešća na tržištu rada i smanjenje strukture nezaposlenosti – (usled raskoraka između ponude i potražnje)

3. Smanjivanje debalansa disproporcija u evrozoni

8. Razvijanje kvalifikovane radne snage odgovarajući na potrebe tržišta rada, unapređenje kvaliteta posla i CELOŽIVOTNO UČENJE

4. Optimizacija podrške za istraživanje, razvoj i inovacije, jačanje trougla znanja i oslobađanje potencijala digitalne ekonomije

9. Poboljšanje performansi sistema obrazovanja i **obuke na svim nivoima** i povećanje učešća u visokom obrazovanju

5. Poboljšanje efikasnosti resursa i smanjenja emisije gasova staklene bašte

10. Promovisanje socijalne inkluzije i borba protiv siromaštva

Ključna orijentacija EU za prvu smernicu (održivost i kvalitet javnih finansija) je da EU zahteva visok kvalitet izveštavanja sa pouzdanom, blagovremenom, jedinstvenom i sveobuhvatnom strukturom državne potrošnje, koristeći međunarodnu klasifikaciju državnih funkcija - COFOG, uporedivu za sve zemlje članice EU

Nova Evropa 2020

Stav EK: Nova Evropa 2020 ima TRI PRIORITETA:

- 1. Pametan rast:** razvoj ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama (naučno tehnološka istraživanja i razvoj, inovacije, obrazovanje i digitalno društvo);
- 2. Održivi razvoj:** konkurentnost, efikasnija i zelenija ekonomija;
- 3. Inkluzivni razvoj:** podsticanje ekonomije visoke zaposlenosti, pružanje socijalnih i teritorijalnih kohezija, borba protiv siromaštva;

Međunarodni regulatorni okvir

- **Inkluzivni razvoj**- podsticanje ekonomije visoke zaposlenosti, pružanje socijalnih i teritorijalnih kohezija, **borba protiv siromaštva** - jedan od tri ključna prioriteta u novoj Strategiji Evropa 2020;
- **Promovisanje socijalne inkluzije i borba protiv siromaštva** - u okviru deset integriranih smernica Strategija Evropa 2020;
- **Borba protiv siromaštva** je jedan od pet merljivih ciljeva Strategije Evropa 2020, koji ulaze i u nacionalne ciljeve;
- **Korišćenje instrumenata Evropske unije** je segment koji se bazira i na osnovnim zajedničkim pristupima za zemlje kandidate (koristiti iskustva drugih).

Mingheti: Dajte mi budžet, pa ću vam reći kakva vam je država

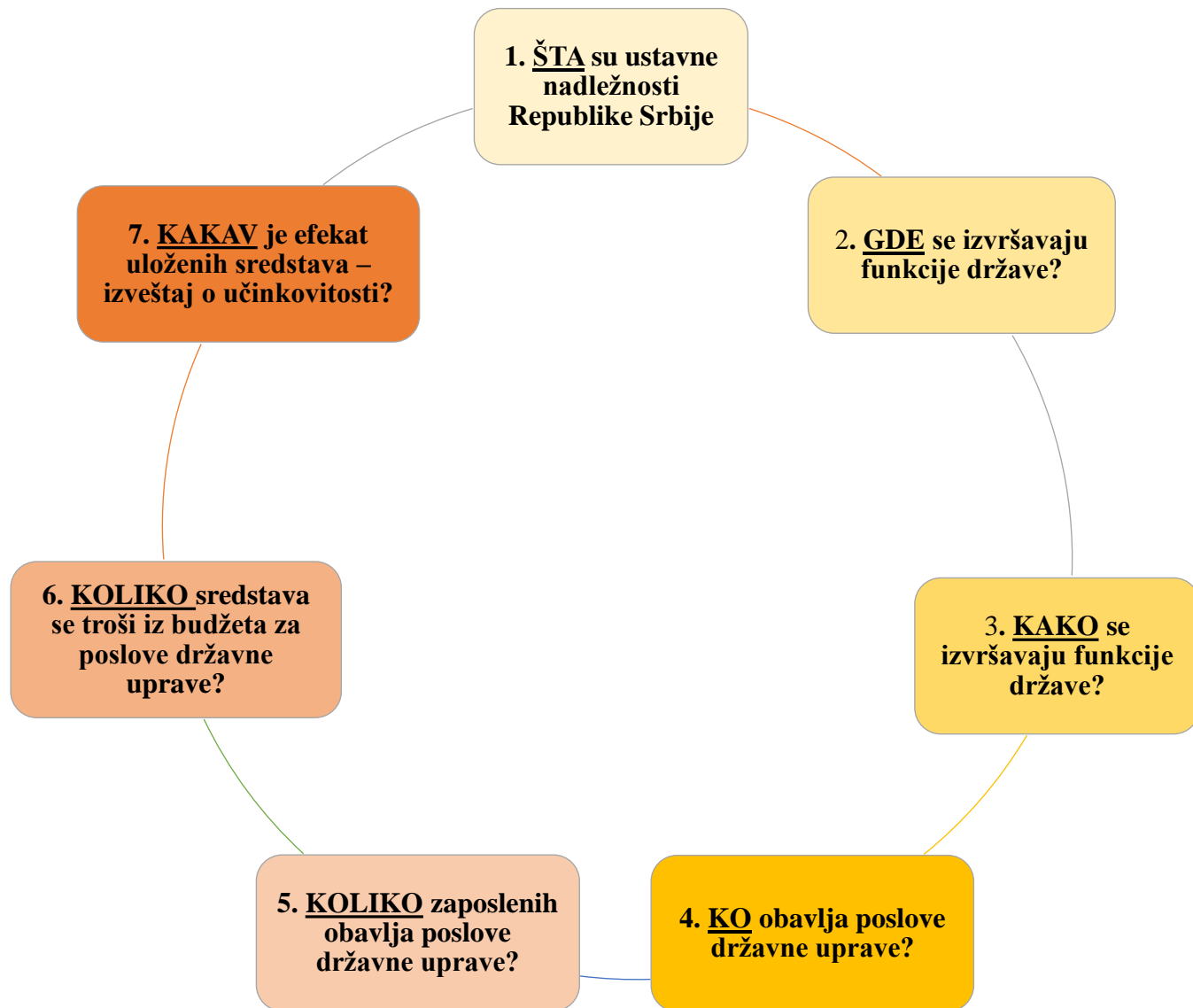
- **Međunarodna klasifikacija državnih funkcija – Classification of the Functions of Government (COFOG) i ekonomska klasifikacija – Government Finance Statistics (GFS)** su sastavni deo sistema javnih finansija (budžeta) svake dobro organizovane države, kao i one koja teži da bude takva
- **Budžet** je oznaka snage svake države prema svojim građanima i prema drugim državama

Mingheti: Dajte mi budžet, pa ću vam reći kakva vam je država

- **Funkcije države su zadaci koje država obavlja prema njenom osnovnom i najvišem pravnom aktu – Ustavu**

7 KORAKA - 7 univerzalnih ključnih pitanja o funkcijama države:

Elementi za odgovore na 7 ključnih pitanja:

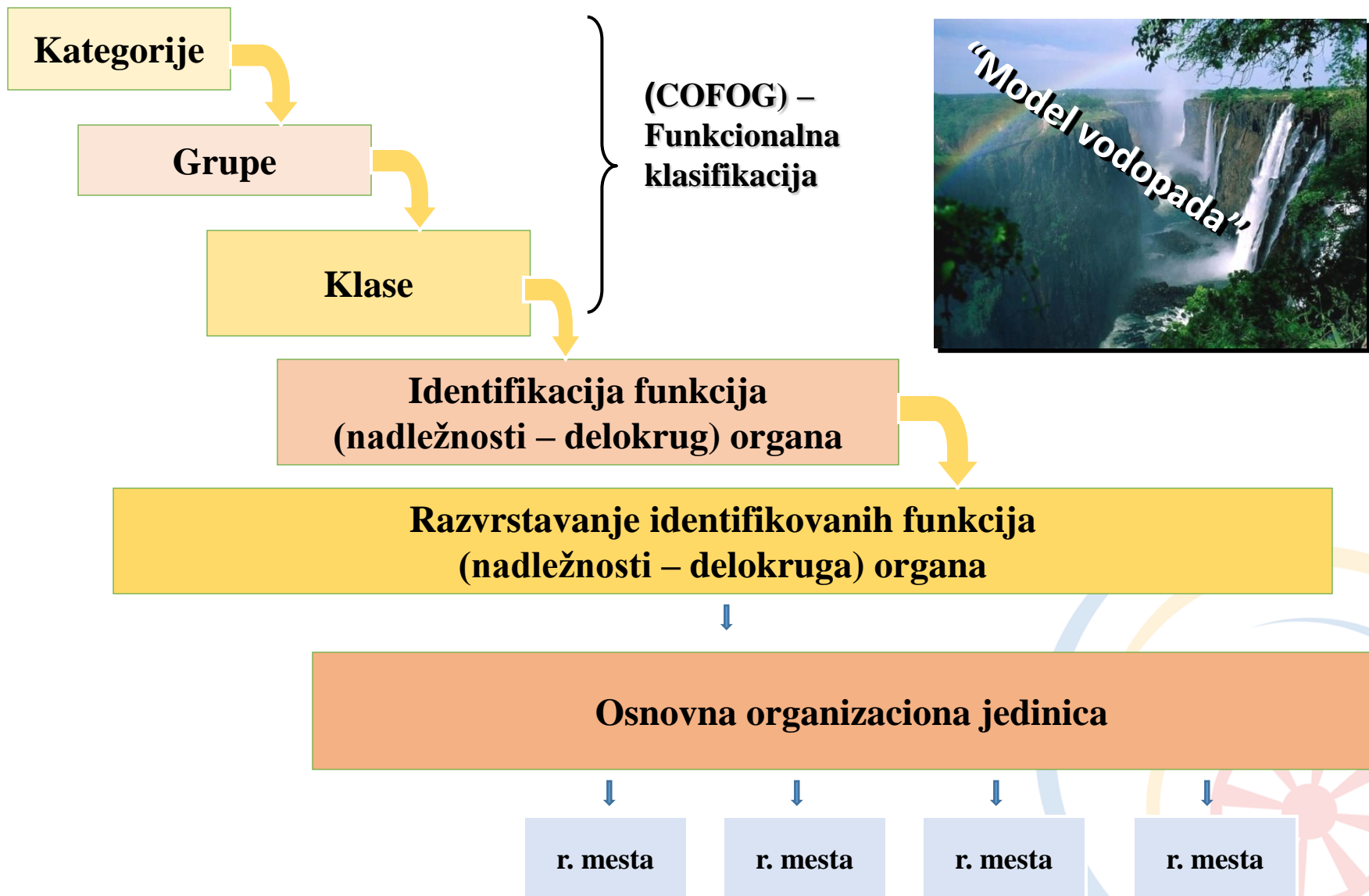
ZA ODGOVORE KOJI SU POZNATI I JEDNOSTAVNI, MORAJU BITI ISPUNJENA DVA USLOVA:

PRVI USLOV: IDENTIFIKACIJA MEĐUNARODNIH STANDARDA - UNIVERZALNOST U SVETU

I

DRUGI USLOV: PRIPREMA STRUČNE OPERATIVNE METODOLOGIJE ZA RAD, ZASNOVANE NA ZNANJU I NJENA PRIMENA

Međunarodna klasifikacija državnih funkcija (COFOG)

FUNKCIJE DRŽAVE PO COFOG KLASIFIKACIJI (10 KATEGORIJA)

- 1. Opšti javni poslovi i usluge**
- 2. Odbrana**
- 3. Javni red i bezbednost (MUP, sudstvo i zatvori)**
- 4. Ekonomski poslovi**
- 5. Zaštita životne sredine**
- 6. Poslovi stanovanja i zajednice**
- 7. Zdravstvo**
- 8. Rekreacija, sport, kultura i vere**
- 9. Obrazovanje**
- 10. Socijalna zaštita**

STRUKTURA COFOG KLASIFIKACIJE

Oznaka kategorija	Nazivi kategorija	Broj grupa	Broj klasa
1.	Opšti javni poslovi i usluge	8	3
2.	Obrana	5	5
3.	Javni red i bezbednost (MUP, sudstvo i zatvori)	6	6
4.	Ekonomski poslovi	9	32
5.	Zaštita životne sredine	6	6
6.	Poslovi stanovanja i zajednice	6	6
7.	Zdravstvo	6	14
8.	Rekreacija, sport, kultura i vere	6	6
9.	Obrazovanje	8	17
10.	Socijalna zaštita	9	9
Ukupno		69	104

Budžetske klasifikacije

COFOG – funkcionalna klasifikacija

1. Opšti javni poslovi i usluge	6. Poslovi stanovanja i zajednice
2. Odbrana	7. Zdravstvo
3. Javni red i bezbednost	8. Rekreacija, sport, kultura i vere
4. Ekonomski poslovi	9. Obrazovanje
5. Zaštita životne sredine	10. Socijalna zaštita

Vrste rashoda u svakoj od deset kategorija funkcija

GFS – Ekonomska klasifikacija

Plate i druga lična primanja	Kapitalne investicije
Robe i usluge	Kapitalni transferi
Socijalne beneficije	Nabavka neto finans. imovine
Subvencije	Kamate

COFOG i GFS klasifikacije

Funkcionalna klasifikacija (COFOG)	Ekonomska klasifikacija (GFS)								
	Plate i druga lična primanja	Robe i usluge	Socijalne beneficije	Subvencije	Nabavka fiksno kapitala	Kapitalni transferi	Nabavka Neto finans. imovine	Kamate	Ostali troškovi
	1. Opšti javni poslovi i usluge								
	2. Odbrana								
	3. Javni red i bezbednost								
	4. Ekonomski poslovi								
	5. Zaštita živ. sredine								
	6. Poslovi stanovanja i zajednice								
	7. Zdravstvo								
	8. Rekreacija, sport i omladina								
9. Obrazovanje									
10. Socijalna zaštita									

OPŠTI CILJ: CENA KOŠTANJA SVAKE FUNKCIJE DRŽAVE I CELE DRŽAVE

Zbir svih kvalitativnih i kvantitativnih (finansijskih) elemenata za izvršavanje funkcija države izražava cenu koštanja države - što se svuda u svetu iskazuje na jedinstven način, za svih deset kategorija po COFOG i GFS metodologiji, a kategorije (oblasti) su označene svuda istim nazivima, rednim brojevima i sadržajima.

Integritet budžetskog sistema (budžetskog procesa)

Budžetski proces

je glavna arena u kojoj ukupan aparat vlade svake države prolazi kroz fundamentalne transformacije i polaže glavni ispit

KOJI?

GLAVNI ISPIT VLADE

➤ **Da se ispune izazovi budućnosti:**

Osigurati da se javnim sredstvima dobro planira, upravlja i efikasno koriste, da bi se dobio pozitivan uticaj na živote građana i ukupan boljitak društva.

➤ **Dobro budžetsko upravljanje podržava** temelje moderne javne uprave, ako obezbeđuje:

- transparentnost,
- integritet,
- otvorenost (temelj za poverenje između država i njihovih građana),
- odgovornost i
- strateški pristup u planiranju i postizanju nacionalnih ciljeva svake države.

✓ Budžetiranje nije samo privilegija centralnih vlasti:
**to je proces koji obuhvata sve
nivoae vlasti**

10 PRINCIPA DOBROG BUDŽETSKOG UPRAVLJANJA - OECD

Direkcija za javnu upravu i teritorijalni razvoj OECD, prati rad radne grupe OECD (The OECD Working Party of Senior Budget Officials (SBO)), gde zemlje članice OECD imaju predstavnike (najviši budžetski direktori i/ili eksperti) – ima šest mreža (**Bliski Istok/Severna Afrika (Balkan)**)

SBO radna grupa analizira ključna budžetska pitanja - sistem i instrumente za efektivno i efikasno dodeljivanje i upravljanje resursima u javnom sektoru.

OECD je razvio i razvija, detaljnije **principe i preporuke** za dalje smernice o specifičnim elementima sveukupnog okvira budžeta (za izradu, sprovođenje i unapređenje budžetskog sistema) država članica **da ispune očekivanja građana za stabilno i efektivno upravljanje javnim sredstvima**

10 PRINCIPA DOBROG BUDŽETSKOG UPRAVLJANJA - OECD

Deset principa OECD su praktične smernice za izradu, sprovođenje i unapređenje budžetskih sistema kao i ostvarivanje strateških ciljeva vlade svake države, uglavnom se sastoje u sledećem: upravljanje budžeta u okviru jasne, kredibilne i predvidive fiskalne politike, usklađenost budžeta sa srednjoročnim strateškim prioritetima vlade, obezbeđenje okvira kapitalnog budžetiranja za nacionalne razvojne potrebe, sigurnost da će budžetski dokumenti i podaci biti otvoreni, transparentni i dostupni, omogućavanje participativne i realistične rasprave o budžetskim rešenjima, predstavljanje javnih finansija na sveobuhvatan, precizan i pouzdan način, aktivno planiranje, upravljanje i praćenje izvršenje budžeta, pridržavanje principa vrednost za novac koji treba da bude sastavni deo budžetskog procesa, identifikacija, procena i upravljanje dugoročnom održivošću i drugim fiskalnim rizicima i promocija integriteta i kvaliteta budžetskih prognoze, fiskalnih planova i budžetske implementacije kroz rigorozno osiguranje kvaliteta, uključujući i nezavisnu reviziju.

Deset budžetskih principa OECD

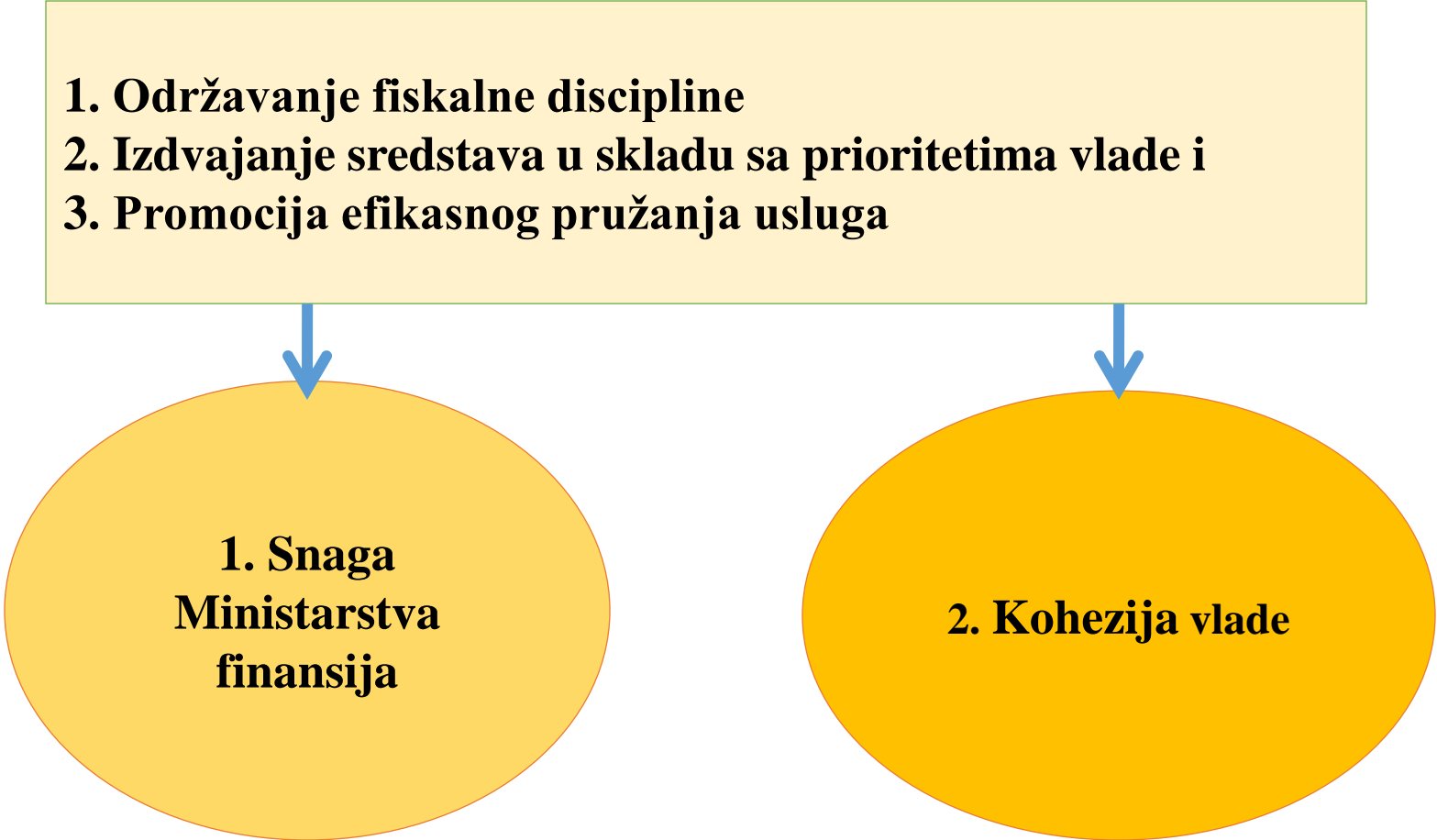
Deset principa OECD su praktične smernice za izradu, sprovođenje i unapređenje budžetskih sistema kao i ostvarivanje strateških ciljeva vlade svake države, uglavnom se sastoje u sledećem:

- 1. Budžetiranje u okviru fiskalnih ciljeva**
- 2. Usklađivanje sa srednjeročnim strateškim planovima i prioritetima**
- 3. Okvir kapitalnog budžetiranja**
- 4. Transparentnost, otvorenost i pristupačnost budžetskih dokumenata**
- 5. Participativnost, odnosno uključenost i realistična debata**
- 6. Potpunost i sveobuhvatnost svih računovodstvenih iskaza i podataka na jedinstven način**
- 7. Efikasno izvršenje budžeta**
- 8. Učinak i evaluacija**
- 9. Fiskalni rizici i održivost**
- 10. Kvalitet, integritet i nezavisnost revizije**

Pravni osnov za budžetske procese

- **Pravni osnov za budžetske procese** enormno varira od zemlje do zemlje OECD.
- **Fokus:** analiza sličnosti i razlika u formalnim zakonima (ustavima i zakonima koji se odnose na budžetski sistem), kao i pravne norme za budžetiranje, kako bi ta analiza bila korisna za planiranje vlada **da reformišu svoje budžetske zakone.**

ISPIT USPEŠNOSTI SVAKE VLADE U SVETU:

-
- 1. Održavanje fiskalne discipline**
  - 2. Izdvajanje sredstava u skladu sa prioritetima vlade i**
  - 3. Promocija efikasnog pružanja usluga**

**1. Snaga
Ministarstva
finansija**

2. Kohezija vlade

Pravni aspekti u budžetiranju

- Specifičnost akcionih planova za uključivanje Roma

Specifičnost akcionih planova za uključivanje Roma

- **Inkluzivni razvoj – podsticanje ekonomije visoke zaposlenosti, pružanje socijalnih i teritorijalnih kohezija, borba protiv siromaštva** – jedan od tri ključna prioriteta u novoj Strategiji Evropa 2020;
- **Promovisanje socijalne inkluzije i borba protiv siromaštva** – u okviru deset integrisanih smernica Strategija Evropa 2020;
- **Borba protiv siromaštva** je jedan od pet merljivih ciljeva Strategije Evropa 2020, koji ulaze i u nacionalne ciljeve;
- **Korišćenje instrumenata Evropske unije** je segment koji se bazira i na osnovnim zajedničkim pristupima u skladu sa posebnom Evropskom platformom za inkluziju Roma u kojoj su postavljeni zajednički osnovni principi inkluzije Roma.

Десет интегрисаних смерница стратегије Европа 2020

1. Obezbeđivanje kvaliteta i održivosti javnih finansija	6. Pобољшanje poslovnog potrošačkog okruženja i modernizacija industrijske baze
2. Rešavanje makroekonomskih debalansa	7. Povećanje participacije – učešća na tržištu rada i smanjenje strukture nezaposlenosti – (usled raskoraka između ponude i potražnje)
3. Smanjivanje debalansa disproporcija u evrozoni	8. Razvijanje kvalifikovane radne snage odgovarajući na potrebe tržišta rada, unapređenje kvaliteta posla i <u>CELOŽIVOTNO UČENJE</u>
4. Optimizacija podrške za istraživanje, razvoj i inovacije, jačanje trougla znanja i oslobađanje potencijala digitalne ekonomije	9. Pобољшanje performansi sistema obrazovanja i <u>obuke na svim nivoima</u> i povećanje učešća u visokom obrazovanju
5. Pобољшanje efikasnosti resursa i smanjenja emisije gasova staklene bašte	10. Promovisanje socijalne inkluzije i borba protiv siromaštva

Ključna orijentacija EU za prvu smernicu (održivost i kvalitet javnih finansija) je da EU zahteva visok kvalitet izveštavanja sa pouzdanom, blagovremenom, jedinstvenom i sveobuhvatnom strukturom državne potrošnje, koristeći međunarodnu klasifikaciju državnih funkcija – COFOG, uporedivu za sve zemlje članice EU

Nova Evropa 2020

Stav EK: Nova Evropa 2020 ima TRI PRIORITETA:

- 1. Pametan rast:** razvoj ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama (naučno tehnološka istraživanja i razvoj, inovacije, obrazovanje i digitalno društvo);
- 2. Održivi razvoj:** konkurentnost, efikasnija i zelenija ekonomija;
- 3. Inkluzivni razvoj:** podsticanje ekonomije visoke zaposlenosti, pružanje socijalnih i teritorijalnih kohezija, borba protiv siromaštva;

Strategija Evropa 2020

Glavni cilj:

Da Evropa izađe jača iz krize, kao i da se pripremi
EU ekonomija za narednu deceniju

Strategija Evropa 2020

- Međunarodni standardi ravnopravnosti i poštovanja ljudskih prava;
- Troškovi, vezano za inkluziju, će nastaviti da rasti ako se prava promena ne dogodi – cena neuspeha u slučaju nepreduzimanja akcija može biti vrlo visoka.

Strategija Evropa 2020

- Procenjuje se da se ukupna romska populacija u EU kreće oko 10 do 12 miliona, od čega je 4 miliona u Turskoj, a oko 1 milion u zemljama Zapadnog Balkana;
- Romska populacija je mlada: ispod 15 godina je 35,7%, a ukupna populacija ispod 15 godina u EU je 15,7%;
- Inkluzija Roma ima pozitivan ekonomski uticaj, a Romi predstavljaju značajan segment buduće radne snage u mnogim zemljama;
- Od uspešnosti i koordiniranosti zajedničkih politika svih zemalja će zavisiti blagovremeno aktiviranje te radne snage, kako bi i Romi ravnopravno učestvovali svojim radom u privredi i društvu.

An EU Framework for National Roma Integration Strategies up to 2020 - Brussels, 5.4.2011 COM(2011) 173 final

Zemlja/stanje 14.09.2010.	Ukupan broj stanovnika	Broj Roma	% od ukupnog broja stanovnika
Albania	3.619.778	115.000	3,18%
Bosnia and Herzegovina	4.590.310	50.000	1,09%
Kosovo* (*under UNSCR 1244/99)	2.542.711	37.500	1,47%
“The former Yugoslav Republic of Macedonia”	2.061.315	197.750	9,59%
Montenegro	678.177	20.000	2,95%
Serbia (excl. Kosovo)	7.334.935	600.000	8,18%
Turkey	71.892.807	2.750.000	3,83%

Specifičnost akcionih planova za uključivanje Roma

PAUZA ZA KAFU

HVALA NA PAŽNJI!

